

HUIS VAN HET KIND

**HANDLEIDING TOOLBOX
HUIZEN VAN HET KIND**

Inleiding

GROEIEN TOT LAAGDREMPelige BASISVOORZIENINGEN

De samenwerkingsverbanden Huizen van het Kind hebben het potentieel om (verder) uit te groeien tot laagdrempelige basisvoorzieningen. Het was van bij de start de bedoeling dat je in (of via) de Huizen van het Kind terecht kon voor alles wat met opvoeden en opgroeien te maken heeft.

Als we spreken over samenwerkingsverbanden Huizen van het Kind als laagdrempelige basisvoorzieningen dan houdt dit enkele zaken in:

- dat er overal Huizen van het Kind zijn
- dat die de verschillende levensdomeinen die met opvoeden en opgroeien te maken hebben verbinden
- dat elk kind, elk gezin er terecht kan en gepast ondersteund kan worden

Bij de verdere groei naar echte basisvoorzieningen willen we samen blijven vertrekken van de lokale situatie. Dit betekent dat we blijvend moeten aansluiten op de prioriteiten die lokaal gelegd worden, élk Huis van het Kind is uniek, heeft eigen uitdagingen en mogelijkheden, volgt haar eigen pad in de uitbouw van de beste ondersteuning van gezinnen, ...

De toolbox Roadmap Huizen van het Kind biedt een methodiek die je lokaal samenwerkingsverband helpt om samen te bepalen welke de volgende stappen zijn die je met je Huis van het Kind wil zetten om verder te groeien naar een basisvoorziening op maat van jullie gezinnen.

LEVENSDOEMEINEN VERBINDEN

Om deze ambitie waar te maken, bekijk je met je partners hoe jullie de verschillende levensdomeinen lokaal kunnen verbinden. In de toolbox Roadmap Huizen van het Kind werken we met 10 levensdomeinen:

- onderwijs
- gezondheidszorg
- kinderopvang
- geestelijk welbevinden
- cultuur, sport en jeugd
- socio-economische determinanten
- sociale cohesie
- ouderschap en opvoedingsondersteuning
- praktische ondersteuning.
- jeugdhulp

Zowat alles binnen deze levensdomeinen heeft voor gezinnen impact op opgroeien en opvoeden. Daarom is het voor het Huis van het Kind zo belangrijk om verbindingen te maken.

VASTHOUDEN WAT GOED IS

De toolbox Roadmap Huizen van het Kind helpt je om zichtbaar te maken waar je al staat met je Huis van het Kind, welke weg jullie als samenwerkingsverband reeds hebben afgelegd. Het is immers goed om af en toe eens stil te staan bij alles wat jullie samen al verwezenlijkt hebben, en bij wat er nodig is om alle goede dingen vast te houden.

VERDER LATEN GROEIEN

Tegelijkertijd is de toolbox Roadmap Huizen van het Kind een instrument om je huis verder te laten groeien, om de blinde vlekken in kaart te brengen en om prioriteiten te bepalen. Op welke levensdomeinen willen we als samenwerkingsverband prioritair inzetten, welke meerwaarde willen we creëren, waarom, en hoe pakken we dat dan aan?

EIGEN PRIORITEITEN EN KEUZES

In deze fase van de uitbouw van Huizen van het Kind zal geen enkel samenwerkingsverband op alle levensdomeinen sterk kunnen inzetten. De toolbox wil een gids zijn die elk van de verschillende levensdomeinen met de bijhorende beleidsontwikkelingen in het vizier houdt, maar waarbij elk Huis van het Kind eigen keuzes maakt en eigen prioriteiten stelt op maat van de noden en behoeften van de gezinnen.

Wanneer je met de toolbox aan de slag gaat, ga je met je partners ineens ook het gesprek aan over een aantal werkzaamheidsprincipes die in de Roadmap Huizen van het Kind geformuleerd staan: proportioneel universalisme, lokale noden, participatie en communicatie en profilering. Deze principes zijn verwerkt in de methodiek.

UPDATE

De Huizen van het Kind zijn enorm in ontwikkeling. Bovendien zijn er binnen haast elk van de levensdomeinen belangrijke beleidsontwikkelingen. Ook de toolbox Roadmap Huizen van het Kind is bijgevolg nog in volle ontwikkeling. De materialen die nu voorliggen worden regelmatig onderworpen aan een digitale update. De inspiratiekaarten zullen meer gevuld geraken naarmate zich meer praktijk ontwikkelt, [de interactieve pdf](#) zal aangepast worden wanneer nieuwe beleidsbeslissingen genomen worden.

De handleiding beschrijft verschillende manieren om met de toolbox Roadmap Huizen van het Kind aan de slag te gaan. Maar hoe je de toolbox uiteindelijk inzet, zal afhankelijk zijn van de grootte van de groep, de fase in jullie proces, de facilitator, de behoeften van je samenwerkingsverband, de inbreng van de partners en de eigen creativiteit.

1.

WAT VIND JE IN DEZE TOOLBOX ROADMAP HUIZEN VAN HET KIND?

1 HANDLEIDING

1 AFDRUK VAN DE
INTERACTIEVE PDF ROADMAP
HUIZEN VAN HET KIND

1 BANNER ROADMAP HUIZEN VAN
HET KIND: 10 LEVENSDOMEINEN, 6
WERKZAAMHEIDSPRINCIPES

- KAARTENSET:
- PER LEVENSDOMEIN
  - 1 VRAGENKAART
  - 1 ACTIEKAART
  - EEN AANTAL INSPIRATIEKAARTEN
  - 1 BRAINSTORMKAART

1 POSTER
MET REGELS VOOR
EEN BRAINSTORM

1 NOTITIEBLOK
MET SCOREKAART

2 POST-IT BLOKJES
(GEEL EN GROEN)

2.

WAT VIND JE VIA DE WEBSITE?

DE INTERACTIEVE PDF
ROADMAP HUIZEN VAN HET KIND

EEN FILMPJE WAARIN
HET VERHAAL VAN DE ROADMAP
WORDT TOEGELICHT

EEN POWERPOINT DIE JE KAN
GEBRUIKEN OM DE ROADMAP
TOE TE LICHTEN

VLOGS MET INSPIRERENDE
PRAKTIJKEN PER LEVENSDOMEIN

EEN PRINTVERSIE
VAN DE KAARTEN

3.

WAT KAN JE DOEN MET DE TOOLBOX?

- Samen met de partners van je samenwerkingsverband nadenken over wat het Huis van het Kind reeds betekent per levensdomein, welke weg reeds is afgelegd.
- Samen met de partners van je samenwerkingsverband bepalen wat er nodig is om de goede dingen te behouden.
- Visueel maken van de weg die jullie als Huis van het Kind reeds afgelegd hebben.
- Samen met de partners stilstaan bij verschillende beleidsontwikkelingen en nadenken over mogelijke verbindingen.
- Samen met de partners van je samenwerkingsverband prioriteiten stellen voor jullie Huis van het Kind.
- Samen met de partners van je samenwerkingsverband acties bepalen die jullie willen ondernemen om een stap verder te geraken.
- Visueel maken van de planning van jullie Huis van het Kind.

4.

VOORDAT JE AAN DE SLAG GAAT MET DE TOOLBOX

Deelnemers

De toolbox is een werkinstrument voor de partners van je samenwerkingsverband.

Wanneer je met de toolbox aan de slag gaat, streef je best naar een maximale mix van expertises en functies. Liefst heb je een vertegenwoordiging van beleidsmensen, medewerkers en ouders.

Wanneer ouders nog niet vertegenwoordigd zijn in je samenwerkingsverband, is het nuttig om de professionals die ook ouder zijn uit te nodigen om af en toe expliciet vanuit hun ouderrol deel te nemen.

Wanneer jullie aan de slag gaan met de vragen-, actie- en inspiratiekaarten werk je in groepjes van maximaal 8 personen.

Praktisch

Kies een locatie waar jullie ongestoord kunnen werken en waar je eventueel in kleinere groepjes aan de slag kan.

Er is een handige printversie van de kaarten beschikbaar voor als je met meerdere groepjes rond een zelfde thema wil werken.

Je kan gebruik maken van de interactieve pdf, de powerpoint en de vlogs voor de introductie van de levensdomeinen. Voorzie beamer en projectiescherm.

TIP! De toolbox Roadmap is voortdurend in ontwikkeling. Raadpleeg regelmatig de geüpdate digitale versie van de materialen.

Begeleiding

Je kan beroep doen op een procesbegeleider van Kind en Gezin om je te helpen bij de voorbereiding. De procesbegeleider kan de dag zelf ook optreden als facilitator. Dit heeft het voordeel dat elke partner van jullie Huis van het Kind als deelnemer inhoudelijke input kan leveren in het denkproces.

Maar misschien is één van de partners van je Huis van het Kind beslagen in het begeleiden van denkdagen, of neemt de coördinator deze rol graag op. Dat kan natuurlijk ook.

Doel bepalen

Vooraf is het belangrijk om de doelstelling van je denkmoment te bepalen. Er zijn twee opties:

HORIZONTALE BENADERING

Je maakt een uitgebreide stand van zaken op met je samenwerkingsverband.

Dit houdt in dat jullie aan de slag gaan met de vragenkaarten van alle levensdomeinen of thema's. Aan het einde van de samenkomst hebben jullie dan zicht op de reeds afgelegde weg per levensdomein. In een volgende samenkomst of in werkgroepen ga je dan verder met de verticale benadering.

VERTICALE BENADERING

Je kiest een levensdomein dat jullie in de diepte gaan uitspitten: waar staan we al, wat willen we behouden, wat gaan we doen om een stap verder te geraken. In een groter samenwerkingsverband kan je in verschillende groepjes rond verschillende levensdomeinen werken, of je kan ervoor kiezen om in de groepjes rond eenzelfde levensdomein te werken en daarna met elkaar uit te wisselen over de output.

Timing

Voor zowel de horizontale als de verticale benadering voorzie je minimum 3 uur tijd. De duur van je denkmoment is afhankelijk van hoeveel tijd je wil en kan nemen.

Je kan opteren voor verschillende denkmomenten met je Huis van het Kind. Of je kiest voor één groot denkmoment waarna je in werkgroepen verder aan de slag gaat.

Je kan er tot slot ook voor kiezen er een denkdag van te maken om gedurende een hele dag de horizontale en de verticale benadering te combineren.

De toolbox Roadmap biedt een instrument waar je als samenwerkingsverband creatief mee aan de slag kan. Je zal er geregeld naar teruggrijpen om je voortgang verder in kaart te brengen en op te volgen.

5.

HOE GA JE AAN DE SLAG MET DE TOOLBOX?

Introductie van de levensdomeinen

In de interactieve pdf vind je achtergrondinformatie per levensdomein. Het is aangewezen om de deelnemers te motiveren de interactieve pdf door te nemen ter voorbereiding van het denkmoment.

Tijdens het denkmoment geef je de informatie nog eens mee als introductie per levensdomein. Deze introductie is nodig bij zowel de horizontale als de verticale benadering. Je houdt de introductie best kort en krachtig.

De introductie kan gedaan worden door de persoon die het denkmoment begeleidt. Het is echter interessant om hiervoor de partner in je samenwerkingsverband aan te spreken die het meest vertrouwd is met het bedoelde levensdomein. Zo installeer je meer betrokkenheid in je samenwerkingsverband.

Bijvoorbeeld: de introductie van het levensdomein geestelijk welbevinden, wordt gedaan door de medewerker van het CGG die partner is in je samenwerkingsverband.

Vragenkaart per levensdomein

Na de introductie van het levensdomein doorloop je met de groep (eventueel zijn er meerdere groepen) de vragenkaart.

Bij aanvang spreek je met de groep best een aantal rollen af.

- **Gespreksleider:** brengt de vragen aan, bewaakt dat iedereen aan het woord komt en dat er efficiënt gewerkt wordt.
- **Tijdbewaker:** houdt de timing in de gaten.
- **Verslaggever:** noteert de scores, noteert het resultaat van het gesprek op de post-its.

Samen doorlopen jullie de vragen van de vragenkaart, waar staan we nu:

Bepaal een score tussen 1 en 9, waarbij 1 staat voor 'we hebben nauwelijks samenwerking rond het thema onderwijs' en 9 voor 'de samenwerking rond het thema onderwijs verloopt optimaal'.

- Wat hebben we al gerealiseerd waardoor we deze score al bereikt hebben?
- Wat willen we zeker behouden? En hoe bewaken we dit?
- Waar willen we over 1 jaar staan, welke score willen we over 1 jaar halen?
- Wat is er daarvoor nog meer nodig?
- Welke actie(s) zouden we kunnen plannen (brainstorm, ideeën verzamelen)
  - om te behouden wat goed is
  - om een hogere score te bereiken

Maak voor de brainstorm gebruik van de poster met regels voor een goede brainstormsessie. Een creatieve werkvorm voor de brainstorm vind je op de brainstormkaart.

Noteer wat je zeker wil behouden en hoe je dat wil bewaken op de gele post-its. De gele post-its kleef je per levensdomein op de banner.

Indien je koos voor de horizontale benadering, zorg dan dat je goed verslag neemt van het resultaat per vraag. Met deze

Actiekaart per levensdomein

Indien je koos voor de horizontale benadering zal je niet aan de actiekaarten toekomen. Dan doorloop je per levensdomein enkel de vragenkaart.

Kies je ervoor om een levensdomein verder uit te diepen, ga je aan de slag met de actiekaart.

Spreek opnieuw de rollen af in je groep. Samen doorlopen jullie de vragen van de actiekaart:

- Hebben we zicht op de lokale noden en behoeften?
- Welke opportuniteiten zien we voor dit thema het komend jaar?
- Welke acties weerhouden we?
- Wie en wat hebben we daarvoor nodig?
- Hebben we voldoende competenties of moeten we hier op inzetten?
- Hoe betrekken we de doelgroep?
- Zijn er acties nodig om het aanbod

Inspiratiekaarten per levensdomein

Om jullie denkproces bij de actiekaart zuurstof te geven, kan je de inspiratiekaarten erbij nemen.

output ga je immers in een latere fase verder aan de slag.

TIP! Hoe meer tijd je vrijmaakt voor je brainstormsessie, hoe meer vernieuwende ideeën dit zal opleveren.

TIP! Verzamel de huidige scores en streefscores per levensdomein op je scorekaart.

TIP! Bewaar je scorekaart samen met alle andere output in de notitieblok.

toegankelijk te maken voor iedereen?

- Hoe en wanneer communiceren we hierover naar wie?
- Wie neemt welke taken op?
- Wanneer voorzien we evaluatie en eventuele bijsturing?
- Hoe gaan we de actie documenteren en onze praktijkkennis daarover delen?

Formuleer de output van jullie denkproces zoveel mogelijk als concrete acties. In deze fase stappen we af van de vrije brainstorm. Weerhoud enkel de voorstellen die jullie ook effectief willen uitvoeren.

TIP! Neem de inspiratiekaarten erbij wanneer jullie meer concrete ideeën zoeken.

Schrijf elke actie op een groene post-it en hang die bij op de banner bij het betreffende levensdomein.

TIP! Geef de groep voldoende tijd om eerst zelf uit te wisselen en na te denken over de actiekaart. Haal de inspiratiekaarten er niet te snel bij.

6.

WAT ZIJN DE VOLGENDE STAPPEN?

Nabespreking en afspraken

Bekijk en overloop samen de post-its die verzameld werden op de banner.

Eventueel kunnen jullie nog verder prioriteiten aanbrengen door de post-its te nummeren.

Maak afspraken. Wie doet wat tegen wanneer?

Opvolging

Als je de mogelijkheid hebt om de banner permanent uitgerold te laten staan, is dat een goed plan. Zo blijven alle levensdomeinen, de werkzaamheidsprincipes en jullie acties steeds in het visier. Maak er een vast agendapunt van tijdens overlegmomenten.

Je kan de banner ook laten verhuizen naar de partners in je Huis van het Kind. Zo maak je

TIP! Noteer de concrete afspraken in de notitieblok.

TIP! Wij allemaal samen zijn het Huis van het Kind. Bewaak dat het werk verdeeld wordt.

de voortgang van je Huis van het Kind ook zichtbaar en makkelijker bespreekbaar onder de medewerkers van de partnerorganisaties.

Zorg er in elk geval voor dat de banner uitgerold wordt tijdens de overlegmomenten van jullie Huis van het Kind. Het is een handig hulpmiddel om als vast agendapunt de voortgang van jullie projecten te bespreken.

Contactgegevens

EXPOO
Hallepoortlaan 27
1060 Brussel

02 533 13 43
info@expoo.be

Kind Gezin